

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 สรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่า

1. สภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ ขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อกำหนดจุดพัฒนา ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านการลงมือปฏิบัติ

2. เปรียบเทียบสภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

- 2.1 เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

- 2.2 เมื่อพิจารณาตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน ในสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินความต้องการความจำเป็นในการพัฒนา ด้านการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อกำหนดจุดพัฒนา และด้านการลงมือปฏิบัติ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนในด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา และด้านการติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.3 เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้บริหารและครู ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 โดยรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี กับผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี กับผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี กับผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 มีข้อเสนอแนะในแต่ละด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการประเมินความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนา

ควรส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้ารับการอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง

3.2 ด้านการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดพัฒนา

ควรจัดประชุมบุคลากรเพื่อร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อกำหนดจุดพัฒนาในการดำเนินงานนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและหาแนวทางการปรับปรุง ส่งเสริมให้ดีขึ้น

3.3 ด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา

ควรจัดประชุมเพื่อมอบหมายภาระงานด้านการนิเทศภายในแก่บุคลากรตามความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคลเพื่อหาแนวทางการพัฒนาร่วมกันครั้งต่อไป

3.4 ด้านการลงมือปฏิบัติ

ควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

3.5 ด้านการติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข

ควรจัดประชุมเพื่อติดตามประเมินผลการดำเนินงานนิเทศภายใน โดยให้ทุกฝ่ายในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และนำข้อมูลที่ประเมินได้มาเปรียบเทียบกันเพื่อหา

จุดบกพร่องและดำเนินการหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ ขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรในสถานศึกษา ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา มีการสร้างความเข้าใจและสนับสนุนให้ได้รับความรู้เรื่องการนิเทศ การเตรียมผลงานและเอกสารเพื่อการนิเทศที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเวลา ผู้ที่ได้รับมอบหมายงานนิเทศและบุคลากรผู้รับการนิเทศมีความพร้อมในการดำเนินงาน ทำให้การปฏิบัติงานของทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีความราบรื่นและประสบผลสำเร็จด้วยดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วินูญ์ ปิยภักดีไพบุญย์ (2550 : 99) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ระดับการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับการศึกษาของสมชาย บุตรโคตร (2547 : 103) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเลย ผลการศึกษา พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเลย มีปัญหาการดำเนินการนิเทศภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นตามกระบวนการนิเทศ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ชั้นการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ชั้นศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ชั้นการประเมินผลและรายงานผล ชั้นการวางแผนและกำหนดทางเลือกและชั้นการปฏิบัติการนิเทศ และสอดคล้องกับการศึกษาของสมศักดิ์ อุ่นพิกุล (2551 : 231) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและระดับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า สภาพปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ ระดับช่วงชั้นและประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน

ระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การหาแนวทางเลือกเพื่อการพัฒนา การประเมินความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนา และการติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข อยู่ในระดับมากคือ การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา และการลงมือปฏิบัติ และสรุปประเด็นสำคัญสำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และจากการศึกษาของดวลีย์ โคนุ่นสิงห์ (2552 : 85) ได้ศึกษาสภาพการนิเทศภายในตามทัศนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า การนิเทศภายในต้องกำหนดเกณฑ์มาตรฐานไว้อย่างชัดเจนสำรวจความต้องการในการนิเทศภายในของครู จัดประชุมสัมมนาปัญหาในการนิเทศภายใน คณะครูร่วมกันวางแผนการดำเนินการนิเทศภายใน กำหนดวัตถุประสงค์และบทบาทของคณะกรรมการนิเทศภายใน สร้างเครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน จัดทัศนศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดแนวคิดในการพัฒนาสื่อและเครื่องมือการนิเทศภายใน ปฏิบัติการนิเทศตามแผนที่วางไว้ สนับสนุนให้ครู ใฝ่ใฝ่ตนเอง ใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศอย่างเหมาะสมสรุปและรายงานผลโดยประเมินความแตกต่างระหว่างก่อนนิเทศและหลังนิเทศและเขียนรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบเป็นระยะ

2. สภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนโดยรวมนั้นมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษานั้นเป็นปัจจัยหลักที่ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ผู้เรียนนั้นมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น จึงทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนตระหนักในความสำคัญของการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจและมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จตามที่วางไว้ เนื่องจากการทำงานที่ส่งผลทำให้การดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาสำเร็จ ได้ด้วยดีนั้นผู้รับการนิเทศก็จะได้รับผลดีนั้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของไพรัช ชารีแก้ว (2549 : 88) ได้ศึกษาทัศนะของข้าราชการครูที่มีต่อสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษา พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี มีการดำเนินการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน อยู่ในระดับน้อย และข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีทัศนะต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมไม่ต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของประทีป ขออ่อนกลาง (2551 : 49) ได้ศึกษาสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2

ผลการศึกษา พบว่า การเปรียบเทียบสภาพการนิเทศใน โรงเรียนของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวม และรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ นั้นย่อมมีบริบทในหลายด้านที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในเรื่องของจำนวนบุคลากรและงบประมาณที่ได้รับจัดสรรแตกต่างกัน จึงส่งผลให้ครูผู้สอนมีภาระงานทางด้านการสอนและภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอนที่แตกต่างกันจึงทำให้สถานศึกษาขนาดเล็ก ไม่ได้ให้ความสำคัญในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเต็มที่ ประกอบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมานั้น ไม่เพียงพอ เนื่องจากเป็นสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอเนื่องมีจำนวนผู้เรียนที่มากกว่านั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของไพรัช ชารีแก้ว (2549 : 88) ได้ศึกษาทัศนะของข้าราชการครูที่มีต่อสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษา พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับการศึกษาของอรุณพล ปิ่นม้น (2550 : 92) ได้ศึกษาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน และสอดคล้องกับการศึกษาของถวัลย์ ไคนุ่นสิงห์ (2552 : 85) ได้ศึกษาสภาพการนิเทศภายในตามทัศนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า การเปรียบเทียบทัศนะของครูต่อสภาพการนิเทศภายในตามขนาดของ โรงเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่า ทุกด้านของ โรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่ มีสภาพการนิเทศภายในของผู้นิเทศตามทัศนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน ส่วนทุกด้านของ โรงเรียนขนาดกลางและ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่และ โรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่ง

สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี กับผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนนั้นมีอายุและประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน โดยผู้บริหารในภาพรวมนั้นค่อนข้างสูงวัยและในปัจจุบันครูผู้สอนได้รับการบรรจุแต่งตั้งเพิ่มจำนวนขึ้น อีกทั้งความแตกต่างทางด้านวุฒิและคุณวุฒิอาจส่งผลกระทบต่อการตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา และการมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ไม่สอดคล้องกัน อีกทั้งบุคลากรรุ่นใหม่ต่างแสวงหาความก้าวหน้าและพัฒนาตนเองให้มีตำแหน่งหน้าที่สูงขึ้น กระแสการปรับปรุงตำแหน่งเพื่อให้มีและเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานนิเทศภายในสถานศึกษา จึงทำให้ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวินูลย์ ปิยภักดี ไพบูลย์ (2550 : 99) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศภายในของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุพร เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางและไม่แตกต่างกัน ส่วนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีระดับการปฏิบัติงานนิเทศภายในอยู่ในระดับปานกลางและแตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของอรธพล ปิ่นมัน (2550 : 92) ได้ศึกษาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า จากการเปรียบเทียบปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

3. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประเด็นที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ควรส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้ารับการอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการ

ดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง ควรจัดประชุมบุคลากรเพื่อร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อกำหนดจุดพัฒนาในการดำเนินงานนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ ควรจัดประชุมเพื่อมอบหมายภาระงานด้านการนิเทศภายในแก่บุคลากรตามความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล ควรมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และควรจัดประชุมเพื่อติดตามประเมินผล การดำเนินงานนิเทศภายใน เพื่อดำเนินการหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน สามารถอภิปรายได้หลาย ประการ ดังนี้

3.1 ควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารและครูผู้สอนต้องการที่จะทราบรายละเอียด ขั้นตอน แนวทางในการเตรียมงานนิเทศภายในสถานศึกษา การจัดเอกสารและหัวข้อการนิเทศภายใน รวมถึงผู้นิเทศต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างถ่องแท้ จึงจะส่งผลให้ผู้รับการนิเทศมีความรู้ความเข้าใจและมั่นใจในการปฏิบัติงานและเตรียมการนิเทศภายในสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

3.2 การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น สถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการประชุมบุคลากรเพื่อหาแนวทางการพัฒนาร่วมกัน และมีการร่วมงานกันทุกฝ่ายในสถานศึกษานั้น ๆ และเพื่อเป็นการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้การทำงานทุกอย่างสำเร็จลุล่วงด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

3.3 การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ควรให้ความสำคัญกับขั้นตอนการสำรวจวิเคราะห์หาจุดเด่นและจุดด้อยเพื่อปรับปรุงและส่งเสริมให้ดีขึ้น และหลังจากการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาทุกครั้งควรมีการนำผลสรุปที่ได้มาปรับปรุงข้อบกพร่องเพื่อพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย ทำให้ทราบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ในด้านการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อกำหนดจุดพัฒนา มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าในด้านอื่น ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ควรมีการประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อหาข้อสรุปร่วมกันตลอดจนแนวทางในการดำเนินงานที่เหมาะสมเพื่อลดปัญหา อุปสรรคและข้อบกพร่องในขั้นตอนของการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความสำคัญกับขั้นตอนการสำรวจวิเคราะห์หาจุดเด่นและจุดด้อยเพื่อปรับปรุงและส่งเสริมให้ดีขึ้น ดังนั้นผู้บริหาร

สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา โดยจัดกิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และหลังจากการดำเนินการเสร็จสิ้นในทุกครั้งควรมีการจัดประชุมบุคลากรในสถานศึกษาโดยนำผลสรุปที่ได้มาปรับปรุงข้อบกพร่องเพื่อพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไปและควรมีการส่งเสริมการพัฒนาความรู้ความสามารถในเชิงวิชาการแก่บุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.2 จากผลการวิจัย ทำให้ทราบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 ในด้านการลงมือปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าในด้านอื่น ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ได้เล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการให้ขวัญและกำลังใจกับบุคลากรในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการพิจารณาจากตัวแปรอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษานิเทศก์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการใช้กรอบแนวคิดในด้านอื่น ๆ

2.3 ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี และผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี กับผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมแตกต่างกัน แต่ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี กับผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงเป็นประเด็นที่ควรแก่การศึกษาต่อไป